

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 13 päivänä tammikuuta 2016

23/2016

Laki patenttilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan patenttilain (550/1967) 65 a §, sellaisena kuin se on laissa 1695/1995, *muutetaan* 3 ja 5 §, 2 luvun otsikko, 7 §:n 1 momentti, 44 §:n 2 ja 5 momentti, 48 §, 57 §:n 2 momentti, 65 §, 66 §:n 1 ja 2 momentti, 70 b ja 70 d §, 70 h §:n 1 momentti, 70 i § ja 70 l §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 § laeissa 407/1980 ja 295/2006, 2 luvun otsikko laissa 243/1997, 7 §:n 1 momentti, 70 b § ja 70 h §:n 1 momentti laissa 743/2011, 57 §:n 2 momentti laissa 717/1995, 65 § ja 66 §:n 1 ja 2 momentti laissa 101/2013, 70 d § laissa 593/1994, 70 i § laissa 1695/1995 ja 70 l §:n 2 momentti laissa 896/2005, sekä

lisätään 44 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti ja muutettu 5 momentti siirtyvät 4—6 momentiksi, lakiin siitä lailla 101/2013 kumotun 64 §:n tilalle uusi 64 §, lakiin uusi 64 a §, 66 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 101/2013, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 70 g §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1695/1995, uusi 2 momentti, 70 h §:ään, sellaisena kuin se on laissa 743/2011, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2—4 momentti siirtyvät 3—5 momentiksi ja lakiin uusi 9 c luku seuraavasti:

3 §

Patentilla saavutettu yksinoikeus sisältää jäljempänä säädetyin poikkeuksin sen, ettei muu kuin patentinhaltija ilman tämän lupaa saa käyttää hyväksi keksintöä:

1) valmistamalla, tarjoamalla, saattamalla vaihdantaan tai käyttämällä patentoitua tuotetta taikka tuomalla maahan tai pitämällä hallussaan tällaista tuotetta edellä sanottua tarkoitusta varten;

2) käyttämällä patentoitua menetelmää taikka, jos hän tietää tai hänen olisi pitänyt tietää, ettei menetelmää saa käyttää ilman patentinhaltijan lupaa, tarjoamalla tällaista menetelmää käytettäväksi tässä maassa;

3) tarjoamalla, saattamalla vaihdantaan tai käyttämällä patentilla suojatulla menetelmällä välittömästi aikaansaatu tuotetta taikka tuomalla maahan tai pitämällä hallussaan tällaista tuotetta edellä sanottua tarkoitusta varten.

Yksinoikeus sisältää myös sen, ettei muu kuin patentinhaltija ilman tämän lupaa saa käyttää hyväksi keksintöä tarjoamalla tai toimittamalla jollekin, jolla ei ole oikeutta keksinnön hyväksikäyttöön, sellaista välinettä keksinnön käyttämiseksi tässä maassa, joka liittyy johonkin olennaiseen keksinnössä, jos se, joka tarjoaa tai toimittaa välineen, tietää tai hänen olisi pitänyt tietää, että väline soveltuu ja on tarkoitettu keksinnön käyttämiseen. Jos väline on yleisesti kaupan oleva tavara, sovelletaan mitä edellä tässä momentissa säädetään vain, jos se, joka tarjoaa tai toimittaa välineen, pyrkii vaikuttamaan vastaanotta-

HE 45/2015
TaVM 12/2015
EV 68/2015

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1257/2012 (32012R1257); EUVL N:o L 361, 31.12.2012, s. 1
Neuvoston asetus (EU) N:o 1260/2012 (32012R1260); EUVL N:o L 361, 31.12.2012, s. 89

jaan, jotta tämä ryhtyisi 1 momentissa tarkoitettuun tekoon. Sovellettaessa tämän momentin säännöksiä ei keksinnön hyväksikäyttöön oikeutettuna pidetä sitä, joka käyttää keksintöä hyväksi 3 momentin 1, 3, 4 tai 6 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Yksinoikeus ei koske:

- 1) hyväksikäyttöä, joka ei tapahdu ammattimaisesti;
- 2) sellaisen patentilla suojatun tuotteen hyväksikäyttöä, joka on Euroopan talousalueella saatettu vaihdantaan patentinhaltijan toimesta tai tämän suostumuksella, ellei patentinhaltijalla ole oikeutettuja perusteita vastustaa tuotteen laajempaa saattamista markkinoille;
- 3) keksinnön käyttöä kokeissa, jotka koskevat itse keksintöä;
- 4) lääkevalmisteen myyntilupahakemusta varten tarvittavia tutkimuksia, kokeita tai käytännön vaatimuksista aiheutuvia toimia, jotka koskevat kyseiseen lääkevalmisteseen kohdistuvaa keksintöä;
- 5) lääkeaineen valmistusta apteekissa lääkärin määräyksen mukaisesti yksittäistapauksissa tai toimenpiteitä täten valmistetuilla lääkeaineilla;
- 6) biologisen materiaalin käyttöä muiden kasvilajikkeiden jalostamiseen tai löytämiseen ja kehittämiseen;
- 7) tietokoneohjelmien oikeudellisesta suojasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/24/EY 5 ja 6 artiklassa tarkoitettuja sallittuja toimia ja saatujen tietojen käyttöä.

5 §

Patentin estämättä keksintöä voidaan käyttää hyväksi ulkomaisessa aluksessa, ilma-aluksessa tai muussa kulkuneuvossa sen tarpeisiin, kun tällainen kulkuneuvo väliaikaisesti tai tahattomasti tulee Suomeen.

Ilma-aluksen varaosia ja tarvikkeita voidaan patentin estämättä tuoda maahan ja käyttää täällä ulkomaisen ilma-aluksen korjaamiseen.

2 luku

Kansallisen patenttihakemuksen käsittely ja väitemenettely

7 §

Patenttihakemus tehdään kirjallisesti patenttiviranomaiselle. Patenttiviranomainen pitää päiväkirjaa saapuneista patenttihakemuksista.

44 §

Jos näytetään, että patenttirekisteriin merkitty käyttö lupa tai panttioikeus on lakannut olemasta voimassa, sitä koskeva merkintä on poistettava patenttirekisteristä.

Jos patentti on ulosmitattu, patenttiviranomaisen on ulosottomiehen ilmoituksesta tehtävä siitä merkintä patenttirekisteriin.

Jos joku on pyytänyt patenttiviranomaiselta patenttirekisteriin merkittäväksi, että patentti on luovutettu hänelle tai että hän on saanut käyttöluvan tai panttioikeuden, ja hän oli silloin oikeuteensa nähden vilpittömässä mielessä, ei patentin tai patenttia koskevan oikeuden aikaisempi luovutus toiselle ole voimassa häntä vastaan, jos toinen ei sitä ennen ollut pyytänyt saantonsa merkitsemistä patenttirekisteriin.

48 §

Sillä, joka patenttihakemusta koskevien asiakirjojen tullessa julkisiksi tässä maassa ammattimaisesti käytti hyväkseen keksintöä, johon patenttia on haettu, on oikeus, jos hakemus johtaa patenttiin, saada pakkolupa keksinnön hyväksikäyttöön, jos siihen on erityisiä syitä eikä hän ollut tietoinen hakemuksesta eikä myöskään kohtuudella voida katsoa, että hän olisi voinut saada siitä tietoa. Vastaavilla edellytyksillä saa pakkoluvan keksinnön käyttöön myös se, joka on ryhtynyt olennaisiin toimenpiteisiin keksinnön ammattimaiseksi hyväksikäyttämiseksi Suomessa. Pakkolupa voi kohdistua myös aikaan ennen patentin myöntämistä.

57 §

— — — — —

Jos patentinloukkaus tehdään tahallisesti, tekijä on tuomittava *patenttirikkomuksesta* sakkoon. Patenttirikkomuksesta tuomitaan myös se, joka yhdistetystä patenttituomioistuinta Brysselissä 19 päivänä helmikuuta 2013 tehdyn sopimuksen määräysten vastaisesti tahallaan loukkaa sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan eurooppapatentin tuottamaa oikeutta. Patenttirikkomuksesta ei tuomita, jos teko on rangaistava rikoslain (39/1889) 49 luvun 2 §:ssä tarkoitettuna teollisoikeusrikoksena.

— — — — —

64 §

Tähän lakiin perustuvat riita- ja hakemusasiat käsitellään markkinaoikeudessa.

Markkinaoikeudessa käsitellään myös asiat, jotka koskevat oikeutta keksintöön, johon on haettu Euroopan patenttisopimuksessa (SopS 8/1996) tarkoitettua eurooppapatenttia. Edellytyksenä tällaisen asian käsittelylle markkinaoikeudessa on, että vastaajalla on kotipaikka Suomessa tai että kantajalla on kotipaikka Suomessa eikä vastaajalla ole kotipaikka Euroopan patenttisopimukseen kuuluvassa valtiossa. Asia käsitellään markkinaoikeudessa myös, jos riidan osapuolet ovat sopineet, että markkinaoikeus on toimivaltainen tuomioistuin asiassa.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua riitaa ei saa ottaa käsiteltäväksi markkinaoikeudessa, jos sama riitakysymys samojen osapuolten välillä on vireillä toisen Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltion tuomioistuimessa. Jos tämän ulkomaisen tuomioistuimen toimivalta on kiistetty, markkinaoikeuden on lykättävä asian käsittelyä, kunnes kysymys toimivallasta on ulkomaisessa tuomioistuimessa lainvoimaisesti ratkaistu.

Markkinaoikeuden kansainvälisestä toimivallasta säädetään tai määrätään muutoin erikseen.

Riita- ja hakemusasioiden käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa.

64 a §

Euroopan patenttisopimuksen jäsenvaltion tuomioistuimessa 64 §:n 2 momentissa tarkoitettua riidassa annettu lainvoimainen tuomio on Suomessa täytäntöönpantavissa. Tuomio, joka kohdistuu eurooppapatentin hakijaan, ei kuitenkaan ole täytäntöönpantavissa Suomessa, jos haasteasiakirjaa ei ole annettu hänelle asianmukaisesti tiedoksi tai jos hänellä ei ole ollut riittävästi aikaa valmistautua tuomioistuinkäsittelyyn.

65 §

Markkinaoikeuden ohella myös yhdistetty patenttituomioistuin käsittelee tässä laissa tarkoitettua eurooppapatenttia koskevia asioita siten kuin yhdistetystä patenttituomioistuinta tehdyssä sopimuksessa määrätään.

Vireilläolosta ja toisiinsa liittyvistä kanteista markkinaoikeuden ja yhdistetyn patenttituomioistuimen välillä säädetään tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnusta-

misesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1215/2012.

Markkinaoikeus ei saa ottaa käsiteltäväksi asiaa, joka yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen mukaan kuuluu yhdistetyn patenttituomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan.

66 §

Syyte rikoslain 49 luvun 2 §:ssä tarkoitetusta patentin tuottamaa yksinoikeutta loukkaavasta teollisoikeusrikoksesta sekä tämän lain 57 §:n 2 momentissa tarkoitetusta patenttirikkomuksesta ja 62 §:ssä tarkoitetusta rikoksesta käsitellään Helsingin käräjäoikeudessa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun syyteasian yhteydessä voidaan käsitellä syytteessä tarkoitetusta rikoksesta johtuva 58 §:n mukainen korvausvaatimus ja 59 §:n mukainen vaatimus sen estämättä, mitä 64 §:ssä säädetään.

Jos yhdistetyllä patenttituomioistuimella on yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen mukaan yksinomainen toimivalta käsitellä rikoksesta johtuvaa yksityisoikeudellista vaatimusta, sitä ei voida käsitellä rikosasian yhteydessä.

70 b §

Lisäsuojatodistusta ja lääkkeiden lisäsuojatodistuksen voimassaoloajan jatkamista koskeva hakemus tehdään Patenti- ja rekisterihallitukselle. Patenti- ja rekisterihallituksen myöntämällä lisäsuojatodistuksella on oikeusvaikutus Suomessa.

70 d §

Lisäsuojatodistus antaa samat oikeudet kuin patenti, ja sitä koskevat samat rajoitukset ja velvoitteet.

70 g §

Jos eurooppapatenttia koskeva asia käsitellään yhdistetyssä patenttituomioistuimessa, sen tuottamasta suojasta määrätään yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen I osan V luvussa.

70 h §

Eurooppapatentilla ei ole oikeusvaikutusta Suomessa, jollei patentinhaltija kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona Euroopan patenttinvirasto kuulutti eurooppapatentin myöntämisestä, ole antanut patenttinviranomaiselle 3 momentissa tarkoitettua käännöstä mainitusta eurooppapatentista ja suorittanut vahvistettua käännöksen julkaisumaksua. Jos Euroopan patenttinvirasto on päättänyt, että eurooppapatentti pidetään voimassa muutetussa muodossa, koskee edellä sanottu myös asiakirjoja muutetussa muodossa.

Edellä 1 momentissa asetetusta määräajasta riippumatta eurooppapatentilla on oikeusvaikutus Suomessa, jos 1 momentissa tarkoitetut toimet tehdään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun yhtenäisen patenttisuojan luomiseksi toteutettavasta tiiviimmästä yhteistyöstä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1257/2012 mukainen pyyntö yhtenäisen patenttisuojan rekisteröimiseksi on hylätty siten, että ratkaisuun ei voida enää hakea muutosta.

70 i §

Käännöksen antamiseen 70 h §:n 1 tai 2 momentin mukaisesti ja käännöstä koskevan julkaisumaksun suorittamiseen on sovellettava vastaavasti 71 a §:n 1 momenttia. Jos

71 a §:n 1 momentin nojalla päätetään, että toimenpide on katsottava suoritetuksi määräajassa, patenttiviranomaisen on kuulutettava tästä viipymättä suomen ja ruotsin kielellä.

Jos joku 70 h §:n 1 tai 2 momentin mukaisen määräajan jälkeen mutta ennen 1 momentin mukaisen kuulutuksen julkaisemista on hyvässä uskossa alkanut käyttää keksintöä Suomessa ammattimaisesti hyväksi tai ryhtynyt oleellisiin toimenpiteisiin tätä varten, hän saa 71 c §:n 2 ja 3 momentin mukaisen oikeuden.

70 l §

Jollei eurooppapatentista suoriteta vuosimaksua 1 momentin ja 41 §:n mukaisesti, sovelletaan 51 §:n säännöksiä. Ensimmäinen vuosimaksu erääntyy kuitenkin maksettavaksi vasta patentin myöntämiskuukautta seuraavan kolmannen kuukauden viimeisenä päivänä. Lisäksi sovellettaessa 70 h §:n 2 momenttia ensimmäinen vuosimaksu erääntyy maksettavaksi vasta sen kuukauden viimeisenä päivänä, joka on kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, kun ratkaisuun yhtenäisen patenttisuojan rekisteröinnin hylkäämisestä ei voida enää hakea muutosta.

9 c luku

Vaikutukseltaan yhtenäinen eurooppapatentti

70 v §

Vaikutukseltaan yhtenäisellä eurooppapatentilla tarkoitetaan tässä laissa patenttia, jonka Euroopan patenttivirasto on myöntänyt Euroopan patenttisopimuksen mukaisesti ja jolla on yhtenäinen vaikutus yhtenäisen patenttisuojan luomiseksi toteutettavasta tiiviimmästä yhteistyöstä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1257/2012 ja yhtenäisen patenttisuojan luomiseksi toteutettavan tiiviimmän yhteistyön täytäntöönpanoon sovellettavista käännösjärjestelyistä annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1260/2012 nojalla.

Eurooppapatentin yhtenäinen vaikutus rekisteröidään yhtenäistä patenttisuojaa koskevaan rekisteriin, jota hallinnoi Euroopan patenttivirasto.

Vaikutukseltaan yhtenäisen eurooppapatentin tuottamasta suojasta määrätään yhdistetystä patenttitoimioistuimesta tehdyn sopimuksen I osan V luvussa.

Tämän lain säännöksiä sovelletaan vaikutukseltaan yhtenäiseen eurooppapatenttiin vain, jos siitä säädetään erikseen tässä laissa.

70 x §

Vaikutukseltaan yhtenäiseen eurooppapatenttiin sovelletaan 4 §:n ennakkokäyttöoikeutta koskevia säännöksiä, 45—50 §:n pakkolupaa koskevia säännöksiä ja 70 a—70 d §:n mukaisia lisäsuojatodistuksia koskevia säännöksiä Suomea koskevinä.

Vaikutukseltaan yhtenäiseen eurooppapatenttiin, jota yhtenäisen patenttisuojan luomiseksi toteutettavasta tiiviimmästä yhteistyöstä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1257/2012 7 artiklan mukaan käsitellään omistusoikeuden kohteena suomalaisena kansallisena patenttina sen koko voimassaoloalueella, sovelletaan 43 ja 44 §:n mukaisia luovutus- ja käyttöilupaa sekä panttausta koskevia säännöksiä ja 52 §:n 5 momentin sekä 53 §:n säännöksiä.

Edellä 44 §:ssä tarkoitettut vaikutukseltaan yhtenäistä eurooppapatenttia koskevat merkinnät tehdään Euroopan patenttiviraston hallinnoimaan yhtenäistä patenttisuojaa koskevaan rekisteriin.

70 y §

Kun eurooppapatentille on rekisteröity yhtenäinen vaikutus, patentinhaltijan 70 h §:n mukaisilla toimilla ei ole oikeusvaikutusta.

23/2016

Jos patenttiviranomainen on kuuluttanut käännöksen antamisesta 70 h §:n 5 momentin mukaisesti, patenttiviranomaisen on 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa viipymättä kuulutettava siitä, että patentinhaltijan 70 h §:n mukaisilla toimilla ei ole oikeusvaikutusta. Patenttiviranomaisen on tehtävä tätä koskevat merkinnät patenttirekisteriin ja poistettava mahdolliset 70 h §:n 5 momentin mukaisesti annetut käännökset yleisön saatavilta.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 8 päivänä tammikuuta 2016

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström